

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-4-042 (Devralma)
Karar Sayısı : 22-44/647-279
Karar Tarihi : 29.09.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Burak SAĞLAM, Ali GEZBELİ, Sabrican SARAĞ,
Sadiye Sıla BAKIRCI

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Fiba Emeklilik ve Hayat AŞ
Sarıkanarya Sok. Yolbulan Plaza B Blok No: 16/5 34742
Kozyatağı-Kadıköy/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: NN Hayat ve Emeklilik AŞ'ye ait Otomatik Katılım Sistemi kapsamındaki bireysel emeklilik portföyünün Fiba Emeklilik ve Hayat AŞ tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 09.09.2022 tarih ve 31047 sayı ile giren ve eksiklikleri 13.09.2022 tarih ve 31167 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 22.09.2022 tarih ve 2022-4-042/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; NN Hayat ve Emeklilik AŞ'ye (NN) ait Otomatik Katılım Sistemi (OKS) kapsamındaki bireysel emeklilik portföyünün Fiba Emeklilik ve Hayat AŞ (FİBA EMEKLİLİK) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) Bildirim konusu devralma işleminin temelini, taraflar arasında (.....) tarihinde imzalanan (.....) Sözleşmesi oluşturmaktadır. Buna göre FİBA EMEKLİLİK, NN'nin OKS kapsamındaki bireysel emeklilik portföyünü, Rekabet Kurulu ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun izinlerine bağlı olarak devralacaktır.
- (6) Başvuruya konu işlem herhangi bir hisse devri içermemekte olup yalnızca hâlihazırda NN'nin kontrolünde bulunan OKS kapsamındaki bireysel emeklilik portföyünün FİBA EMEKLİLİK'e devrini içermektedir. Bu noktada portföy devir işleminin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen bir devir işlemi olup olmadığı değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 17. paragrafında "Varlıklar üzerinde kontrolün devralınması, ancak söz konusu varlıklar bir teşebbüsün kendisine pazar cirosu atfedilebilen bir bölümünü teşkil ediyorsa Kanun'un 7. maddesi kapsamında devralma olarak kabul edilebilir. Ciro atfedilebilir bir işin devri için yeterli olduğu takdirde bir işletmenin müşteri çevresinin devri de bu koşulu yerine getirebilir. Pazar cirosu olan bir iş teşkil ettiği takdirde markalar, patentler, tasarımlar veya telif hakları gibi fikri mülkiyete dahil unsurlarla sınırlı tutulan bir devir de Kanun'un 7. maddesi kapsamında

bir işlem olarak kabul edilebilir.” açıklamalarına yer verilmiştir. İlgili Kılavuz’un lafzından da anlaşılacağı üzere müşteri portföyü, sözleşme portföyü, marka, patent, tasarım gibi unsurlar kendisine ciro atfedilebildiği takdirde devre konu olabilmektedir. Bu çerçevede NN’nin tek kontrolünde olan OKS kapsamındaki bireysel emeklilik portföyünün FİBA EMEKLİLİK tarafından devralınması işlemi 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesi kapsamında bir devralma olarak değerlendirilmiştir. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ’in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.

- (7) Dosya kapsamında ilgili teşebbüslerin faaliyetleri incelendiğinde, devralan konumunda olan FİBA EMEKLİLİK, Türkiye’de, hayat, ferdi kaza ve sağlık sigortası branşları başta olmak üzere olmak sigortacılık ve bireysel emeklilik alanlarında faaliyet göstermektedir. Diğer taraftan Avrupa’nın birçok ülkesi ve Japonya dâhil olmak üzere toplamda 19 ülkede sigorta ve yatırım yönetimi alanlarında faaliyet gösteren NN Group N.V., Türkiye’deki faaliyetlerini NN aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda NN, Türkiye’de başta bireysel emeklilik, hayat, ferdi kaza ve tamamlayıcı sağlık sigortası branşları olmak üzere sigortacılık ve bireysel emeklilik alanlarında faaliyet göstermektedir. Devre konu portföy ise NN’nin OKS kapsamında yapılan bireysel emeklilik sözleşmelerine konu müşteri portföyünden oluşmaktadır¹. Dolayısıyla devre konu unsur dikkate alındığında işlem taraflarının faaliyetleri arasında OKS kapsamındaki bireysel emeklilik hizmetleri pazarında yatay bir örtüşmenin bulunduğu anlaşılmaktadır.
- (8) İşlem taraflarının ve rakiplerinin 2019-2022 yıllarına ilişkin fon büyüklüğü ve sözleşme/sertifika sayısı bazında bireysel emeklilik hizmetleri ve OKS kapsamındaki bireysel emeklilik hizmetleri pazarlarındaki pazar paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir:

Tablo 1- 2019-2022 Yıllarına İlişkin Tarafların ve Rakiplerinin Bireysel Emeklilik Hizmetleri ve OKS Kapsamındaki Bireysel Emeklilik Hizmetleri Pazarlarındaki Pazar Payları (Fon Büyüklüğü Bazında)²

Etkilenen Pazar	Teşebbüsler	Pazar Payı (%)			
		2019	2020	2021	2022 (ilk 8 ay)
Bireysel Emeklilik Hizmetleri	NN	3,57	3,65	3,59	3,45
	FİBA EMEKLİLİK	1,80	1,76	1,75	1,75
	Toplam	5,37	5,41	5,34	5,20
	Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ ³	-	18,47	18,83	19,14
	AgeSA Hayat ve Emeklilik AŞ	18,97	18,82	18,69	18,49
	Anadolu Hayat Emeklilik AŞ	18,33	18,38	18,06	17,88
	Allianz Yaşam ve Emeklilik AŞ	13,90	14,29	14,64	14,50
	Garanti Emeklilik ve Hayat AŞ	14,27	13,49	13,69	13,84
OKS Kapsamındaki Bireysel Emeklilik Hizmetleri	NN	1,77	1,87	1,61	1,62
	FİBA EMEKLİLİK	0,66	0,66	0,66	0,67
	Toplam	2,43	2,33	2,27	2,29
	Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ	-	56,03	54,52	52,62
	Anadolu Hayat Emeklilik AŞ	10,57	10,48	10,8	11,22

¹ 4632 sayılı Kanun’un 01.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren otomatik katılıma ilişkin hükümleri uyarınca, işverenler çalışanlarını OKS’ye dahil etmekle yükümlüdür. Bu çerçevede işverenler çalışanlarının, özel sektör için prime esas kazançlarının, kamu için ise emeklilik keseneğine esas aylığın en az %3’ünü sisteme aktarırlar. Çalışanlar bu sistemde dilediği kadar kalma hakkına sahiptir.

² Pazar payı verilerinin yazımında Emeklilik Gözetim Merkezi’nin web sitesinde yayımlanan istatistiklerden yararlanılmıştır. <https://egm.org.tr/bilgi-merkezi/istatistikler/>, Erişim Tarihi: 19.09.2022.

³ Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş.’nin 2020 yılında Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş., Vakıf Emeklilik ve Hayat A.Ş. ve Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş.’nin birleşerek kurulması sebebiyle 2019 yılına ilişkin pazar payı verisi bulunmamaktadır.

	Garanti Emeklilik ve Hayat AŞ	7,72	8,70	9,89	10,66
	AgeSA Hayat ve Emeklilik AŞ	9,45	9,02	8,48	8,61
	Allianz Yaşam ve Emeklilik AŞ	5,51	5,82	6,49	7,00
Kaynak: Emeklilik Gözetim Merkezi AŞ'nin web sitesi (https://egm.org.tr).					

Tablo 2- 2019-2022 Yıllarına İlişkin Tarafların ve Rakiplerinin Bireysel Emeklilik Hizmetleri ve OKS Kapsamındaki Bireysel Emeklilik Hizmetleri Pazarlarındaki Pazar Payları (Sözleşme/Sertifika Sayısı Bazında)⁴

Etkilenen Pazar	Teşebbüsler	Pazar Payı (%)			
		2019	2020	2021	2022 (ilk 8 ay)
Bireysel Emeklilik Hizmetleri	NN	3,71	3,73	3,57	3,39
	FİBA EMEKLİLİK	1,31	1,27	1,28	1,29
	Toplam	5,02	5,00	4,85	4,68
	Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ	-	28,54	29,61	29,70
	Anadolu Hayat Emeklilik AŞ	15,75	15,73	15,66	15,91
	Garanti Emeklilik ve Hayat AŞ	14,35	14,36	14,13	14,12
	Allianz Yaşam ve Emeklilik AŞ	10,77	10,58	10,49	10,55
	AgeSA Hayat ve Emeklilik AŞ	14,35	10,85	9,98	9,75
	Katılım Emeklilik ve Hayat AŞ	4,91	5,52	6,19	6,39
OKS Kapsamındaki Bireysel Emeklilik Hizmetleri	NN	3,22	3,30	3,14	3,09
	FİBA EMEKLİLİK	1,04	1,04	1,03	1,01
	Toplam	4,26	4,34	4,17	4,11
	Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ	-	36,33	33,72	32,35
	Garanti Emeklilik ve Hayat AŞ	11,29	12,56	14,45	15,49
	Anadolu Hayat Emeklilik AŞ	13,18	13,43	13,97	13,89
	AgeSA Hayat ve Emeklilik AŞ	12,46	12,29	11,96	11,72
	Allianz Yaşam ve Emeklilik AŞ	7,51	8,04	8,84	9,46
Kaynak: Bildirim Formu					

- (9) Yukarıda yer verilen tablolardan görüldüğü üzere taraflar, gerek bireysel emeklilik hizmetleri pazarında gerekse işlemin konusunu oluşturan OKS kapsamındaki bireysel emeklilik hizmetleri pazarında rakiplerine oranla düşük pazar payına sahip teşebbüslerdir. Bildirime konu işlem neticesinde de FİBA EMEKLİLİK'in OKS kapsamındaki bireysel emeklilik hizmetleri pazarındaki 2022 yılı pazar payı fon büyüklüğü bazında %2,29'a, sözleşme/sertifika sayısı bazında %4,11'e ulaşacaktır. Pazar geniş olarak bireysel emeklilik hizmetleri pazarı olarak ele alındığında da bildirime konu işlemin FİBA EMEKLİLİK'i fon büyüklüğü ve sözleşme/sertifika sayısı bazında ulaştıracağı pazar payları sırasıyla %5,20 ve %4,68 düzeyindedir. Öte yandan FİBA EMEKLİLİK'in bildirime konu pazarlarda ulaşacağı bu düşük pazar payının yanı sıra, anılan pazarda tarafların Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş., Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş., Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş., Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş. gibi güçlü rakipleri bulunmaktadır. Düşük pazar payı ile birlikte pazardaki güçlü rakiplerin varlığı da göz önünde bulundurulduğunda başvuruya konu işleme izin verilmesi halinde OKS kapsamındaki bireysel emeklilik hizmetleri pazarında herhangi bir rekabetçi endişe oluşmayacağı değerlendirilmektedir.
- (10) Yukarıdaki bilgi ve değerlendirmeler doğrultusunda, bildirime konu işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı ve işleme izin verilebileceği kanaatine varılmıştır.

⁴ Pazar payı verileri Emeklilik Gözetim Merkezi tarafından <https://egm.org.tr/bilgi-merkezi/istatistikler/> sayfasında yayımlanan istatistiklerden alınmıştır.

H. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.